

Innledning

Forfatter: Kjørven, Marte Eidsand, Hjort, Maria Astrup og Wærstad, Tone Linn

Publiseringsdato: 27. mai 2025

Publisert av: Karnov forlag

Inngår i artikkelsamling: *Bruk og misbruk av elektronisk identifikasjon* – ISBN 978-82-93816-31-7

Lenke til hele publikasjonen i Lovdata Pro: <https://lovdata.no/pro/KARNOV/karnov-2022-03>

Innledning¹

Det siste tiåret er samfunnet blitt stadig mer digitalisert. I 2016 utga Kommunal- og distriktsdepartementet stortingsmeldingen «Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet».² Meldingen hadde som hovedformål å sikre en brukerrettet og effektiv forvaltning og verdiskapning og deltakelse for alle. Departementet understreket hvordan tilgang til og bruk av elektronisk identifikasjon (eID) er «en grunnleggende forutsetning for avanserte digitale tjenester».³ Samarbeidet med private tilbydere av eID, og da særlig BankID, har spilt en avgjørende rolle i digitaliseringen av landet. I stortingsmeldingen beskriver departementet at det har vært «svært vellykket å benytte eID fra markedet til innlogging til offentlige tjenester» fordi dette har «sikret stor utbredelse, og gitt fortgang i utvikling og bruk av digitale tjenester i det offentlige».⁴

I den nye digitaliseringsstrategien, publisert høsten 2024, er hovedmålet at Norge innen 2030 skal være «verdens mest digitaliserte land».⁵ Også i denne strategien fremheves det at et «sentralt element i det digitale økosystemet er tilgangen på elektronisk identifikasjon (eID)».⁶

Selv om digitalisering og bruk av eID har ført til effektivisering og enklere tilgang til offentlige tjenester for en del aktører og grupper, har utviklingen også ført med seg alvorlige problemer. I 2019 fikk konsulentselskapet Capgemini Invent i oppdrag å gjennomføre en

¹ Antologien er skrevet som del av prosjektet Samfunnssikkerhet og digitale identiteter, finansiering av Norges forskningsråd, (prosjektnummer 320785).

² [Meld. St. 27 \(2015–2016\)](#) Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet.

³ [Meld. St. 27 \(2015–2016\)](#) Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet, s. 78.

⁴ [Meld. St. 27 \(2015–2016\)](#) Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet, s. 78.

⁵ Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, [Fremtidens digitale Norge – Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030](#) (2024).

⁶ Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, [Fremtidens digitale Norge – Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030](#) (2024) s. 35.

Kjørven, Marte Eidsand, Hjort, Maria Astrup og Wærstad, Tone Linn (red.). *Bruk og misbruk av elektronisk identifikasjon*. 1. utg., Oslo: Karnov, 2025.

områdegjennomgang av ID-forvaltningen.⁷ Her beskrives tre hovedutfordringer med bruk av eID: For det første gjør svakheter i bruks- og utstedelsesfasen av eID at «en person har muligheten til å autentisere seg digitalt i en annen persons identitet, og få tilgang til og misbruke offentlige og private tjenester i denne identiteten».⁸ For det andre har enkelte brukergrupper vanskeligheter med å få utstedt eID på høyeste sikkerhetsnivå.⁹ Den tredje hovedutfordringen er at BankIDs dominerende markedsposisjon skaper digital sårbarhet for det offentlige og hindrer den frie konkurransen.¹⁰

På alle disse tre områdene har situasjonen forverret seg i årene etter 2019. I Kripos' rapport om cyberkriminalitet fra 2023 pekes det på at digitale bedragerier er utbredt og økende i antall, og at det er «mer svindel knyttet til BankID [og] sosial manipulasjon».¹¹ Økokrim skriver i sin årsrapport for 2023 at det har vært

*«en voldsom økning i antall bedragerier, og omfanget er nå så stort at det er et samfunnsproblem. Økningen i bedragerier utfordrer tilliten til teknologiske løsninger, i mellommenneskelige relasjoner, til myndighetene og til viktige samfunnsinstitusjoner».*¹²

Både offentlige aktører, finansinstitusjoner, andre næringsdrivende og ikke minst enkeltmennesker lider enorme tap som følge av «effektivisering» gjennom digitalisering og forenkling. Det antas at det offentlige taper flere milliarder årlig gjennom misbruk av tillitsbaserte digitale løsninger.¹³ Finansinstitusjonene meldte inn tap som følge av ulike former for svindel på ca. en milliard i 2023, og tapene har fortsatt å øke i første halvår av 2024.¹⁴

Digitaliseringen og bruk av eID har også skapt alvorlige problemer med digitalt utenforskap. Deltakelse i det digitale Norge forutsetter for alle praktiske formål tilgang til BankID eller tilsvarende eID. Det er imidlertid flere grupper av befolkningen som av ulike årsaker har problemer med å få eller beholde tilgang til BankID, og som dermed er forhindret fra likeverdig deltagelse i samfunnet.

Denne antologien inneholder artikler som skal bidra til å opplyse utvalgte faktiske og rettslige spørsmål som springer ut av problemene digitalisering og bruk av eID skaper. Antologien er skrevet som del av det tverrfaglige forskningsprosjektet Samfunnssikkerhet og digitale identiteter (SODI), som er finansiert av Norges forskningsråd.¹⁵ Prosjektet har som mål å øke forståelsen av den rollen eID-systemer spiller i samfunnet, og å bidra til å utvikle teknologi og rettsregler som sikrer at overgangen fra fysisk til digital identifisering kan skje på måter som

⁷ Capgemini Invent, [Områdegjennomgang ID-forvaltningen](#) (6. september 2019) og [Områdegjennomgang ID-forvaltningen – tilleggsrapport](#) (6. desember 2019).

⁸ Capgemini Invent, [Områdegjennomgang ID-forvaltningen – tilleggsrapport](#) (6. desember 2019), s. 72.

⁹ Capgemini Invent, [Områdegjennomgang ID-forvaltningen – tilleggsrapport](#) (6. desember 2019), s. 73.

¹⁰ Capgemini Invent, [Områdegjennomgang ID-forvaltningen – tilleggsrapport](#) (6. desember 2019), s. 74.

¹¹ Kripos, «[Cyberkriminalitet 2023](#) [Politiets årlige temarapport om kriminalitet mot datasystemer og kriminalitet støttet av datasystemer](#)» (2023), s. 6.

¹² Økokrim, [Årsrapport 2023](#), s. 18.

¹³ [Slik tapper kriminelle statskassen for milliarder \(+\) | DN](#).

¹⁴ [Svindelstatistikk første halvår 2024 – Finanstilsynet.no](#).

¹⁵ Se [Samfunnssikkerhet og digitale identiteter – Institutt for privatrett](#).

Kjørven, Marte Eidsand, Hjort, Maria Astrup og Wærstad, Tone Linn (red.). *Bruk og misbruk av elektronisk identifikasjon*. 1. utg., Oslo: Karnov, 2025.

ivaretar både den enkeltes og samfunnets behov, og som dermed bidrar til økt samfunnssikkerhet.

Artiklene i antologien er publisert løpende i perioden oktober 2022 til mai 2025. Denne innledningen er skrevet i forbindelse med publisering av den siste artikkelen i antologien.

Den første artikkelen, «Elektroniske signaturer og avtalebinding», er skrevet av Line Utne Norland og Marte Eidsand Kjørven. Artikkelen drøfter i hvilken utstrekning en avtale som er signert elektronisk av en tredjeperson, er bindende for den såkalte pseudounderskriveren (BankID-innehaveren). Dette reiser spørsmål om hvor langt ugyldighetsgrunnen *falsk* rekker, særlig i lys av ulovfestede regler om *representasjon* (fullmakt): I hvilke tilfeller kan den som signerer elektronisk i en annens navn, sies å representere pseudounderskriveren på en slik måte at pseudounderskriveren blir bundet? Spørsmålet er spesielt relevant for lånebedragerier, altså tilfeller der en låneavtale er signert ved misbruk av en annens BankID. Det kan for eksempel dreie seg om en eldre person som trenger bistand til å betale regninger og derfor oppgir BankID-informasjon til en «hjelper», som deretter misbruker BankID-en til å ta opp et lån. Norland og Kjørven konkluderer med at det ikke er grunnlag i norsk rett for å konstruere en representasjonsrett i slike tilfeller. En som misbruker en annens BankID, kan derfor ikke være «fullmektig» i avtalerettslig forstand, med den konsekvensen at innehaveren blir bundet.

Dersom avtalen ikke er bindende etter avtalerettslige regler, reguleres spørsmålet om tapsfordeling mellom finansinstitusjonen og BankID-innehaveren i utgangspunktet av alminnelige erstatningsrettslige regler. Dersom disse reglene fører til ansvar for BankID-innehaveren, har imidlertid finansavtaleloven 2020 særlige regler som reduserer ansvaret.¹⁶ Reglene ble vedtatt i desember 2020 og trådte i kraft 1. januar 2023. Artikkelen «Reglene om tapsfordeling ved misbruk av elektroniske signaturløsninger i finansavtaleloven 2020 kapittel 3 del III», skrevet av Ole Martin Juul Slyngstadli og Marte Eidsand Kjørven, tar for seg det nye ansvarsregimet.

Reglene om misbruk av elektronisk signatur i finansavtaleloven [kapittel 3 del III](#) er skåret over samme lest som reglene om misbruk av elektronisk betalingsinstrument i [kapittel 4 del IV](#). Mens reglene i [kapittel 3 del III](#) typisk gjelder tilfeller der BankID er misbrukt til å inngå en låneavtale, regulerer [kapittel 4 del IV](#) typisk tilfeller der BankID er misbrukt til å overføre penger ut av offerets konto. Med ny finansavtalelov gjelder det i begge tilfeller en hovedregel om at banken må bære tapet. Dersom kunden har opptrådt grovt uaktsomt, er kunden ansvarlig for en egenandel på 12 000 kroner, mens kunden må dekke hele tapet ved forsettlig forhold. Artikkelen «Tapsfordeling mellom bank og kunde ved misbruk av elektroniske betalingsinstrumenter – når har kunden opptrådt grovt uaktsomt?» av Admir Habibija gir en oversikt over reglene som gjelder for betalingsinstrumenter, med særlig vekt på grensen for grov uaktsomhet. Artikkelen inneholder blant annet en grundig analyse av Finansklagenemndas praksis og hvordan denne har utviklet seg i perioden 2020 til 2023.

¹⁶ Lov [18. desember 2020 nr. 146](#) om finansavtaler.

Kjørven, Marte Eidsand, Hjort, Maria Astrup og Wærstad, Tone Linn (red.). *Bruk og misbruk av elektronisk identifikasjon*. 1. utg., Oslo: Karnov, 2025.

Den fjerde artikkelen, «Kontraheringsplikt for tilbydere av eID – særlig om forholdet mellom kontraheringsplikt og diskrimineringsvernet», er skrevet av Erle Katrine Sivertsen. Forfatteren undersøker og kommer frem til at det eksisterer en ulovfestet kontraheringsplikt for tilbydere av eID på øverste sikkerhetsnivå, herunder BankID. Kontraheringsplikten gjelder med mindre tilbyderen har saklig grunn til avslag, og artikkelen oppstiller retningslinjer for når slik saklig grunn kan foreligge. Sivertsen analyserer i den forbindelse forholdet mellom det lovfestede diskrimineringsvernet og regler for utstedelse av eID og konkluderer med at det kun er kontraheringsnektelse begrunnet i lovbestemte krav som kan utgjøre «saklig grunn». Artikkelen analyserer også konkret i hvilken grad vanlige grunner for avslag i praksis, herunder manglende legitimasjonsdokumenter, plikter i hvitvaskingsregelverket, manglende norsk fødselsnummer, vergemål mv., utgjør saklig grunn for kontraheringsnektelse. Analysene viser at flere vanlige grunner til avslag ikke kan forankres i lovbestemte krav, og derfor ikke utgjør saklige grunner for kontraheringsnektelse.

Mer overordnet trekker Sivertsen frem at dagens system medfører diskriminering på to nivåer: «For det første er det diskriminerende i seg selv at staten har tatt i bruk et system som ikke alle innbyggere har mulighet til å få tilgang til. For det andre har ikke staten gjort nok for å sikre den enkeltes rett til ikke å bli diskriminert ved utstedelse av eID fra private tilbydere.»¹⁷

Den neste artikkelen, «Prosessbyrden ved betalingssvindel – Om bankens tilbakeføringsplikt ved ikke-godkjente betalingstransaksjoner», er skrevet av Vebjørn Wold. Reglene i finansavtaleloven [kapittel 4 del IV](#) om misbruk av betalingsinstrument regulerer ikke bare den materielle tapsfordelingen ved misbruk av betalingsinstrumenter. Loven regulerer også praktisk viktige spørsmål om tilbakeføringsplikt og prosessbyrde, som er nærmere analysert i artikkelen. Artikkelen tar opp to problemstillinger knyttet til tilbakeføringsregelen i finansavtaleloven [§ 4-32](#). Den første er rettsdogmatisk: hvilket virkeområde og innhold plikten til å tilbakeføre har, samt hvilke rettsvirkninger brudd på plikten innebærer. Den andre er mer rettspolitisk: hvilken rolle tilbakeføringsplikten spiller i fordelingen av risiko for eID-misbruk i betalingssystemet. Wold viser blant annet hvordan brudd på tilbakeføringsplikten «på systemnivå [vil] kunne forskyve tapsrisiko vekk fra bankene og over på kundene».¹⁸ Artikkelen avslutter med en oppfordring til «lovgiver og tilsynsmyndigheter [om å] følge med på om ambisjonen om 'snudd prosessbyrde' får realitet, og løpende vurdere behovet for ytterligere grep som sikrer etterlevelse».¹⁹

Artikkelen «Empiriske funn om misbruk av eID», skrevet av Ellen Bennin Brataas, Amelia Ella Svensson og Mira Stokke, gir et bidrag til forståelsen av hvordan ulike demografiske forhold

¹⁷ Erle Katrine Sivertsen, «Kontraheringsplikt for tilbydere av eID – særlig om forholdet mellom kontraheringsplikt og diskrimineringsvernet», i Marte Eidsand Kjørven, Maria Astrup Hjort og Tone Linn Wærstad, red., *Bruk og misbruk av elektronisk identifikasjon*, punkt 4.2.2.

¹⁸ Vebjørn Wold, «Prosessbyrden ved betalingssvindel – Om bankens tilbakeføringsplikt ved ikke-godkjente betalingstransaksjoner», i Marte Eidsand Kjørven, Maria Astrup Hjort og Tone Linn Wærstad, red., *Bruk og misbruk av elektronisk identifikasjon*, punkt 5.

¹⁹ Vebjørn Wold, «Prosessbyrden ved betalingssvindel – Om bankens tilbakeføringsplikt ved ikke-godkjente betalingstransaksjoner», i Marte Eidsand Kjørven, Maria Astrup Hjort og Tone Linn Wærstad, red., *Bruk og misbruk av elektronisk identifikasjon*, punkt 5.

Kjørven, Marte Eidsand, Hjort, Maria Astrup og Wærstad, Tone Linn (red.). *Bruk og misbruk av elektronisk identifikasjon*. 1. utg., Oslo: Karnov, 2025.

påvirker sårbarheten for å bli utsatt for elektroniske identitetskrenkelser, og hvilke konsekvenser slike krenkelser kan ha for ofrene. Artikkelen baserer seg på empirisk datainnsamling og funn fra en analyse av 300 saker som gjelder ID-misbruk, og som er behandlet av retthjelpstiltakene Jussbuss, Juridisk rådgivning for kvinner (JURK) og Gatejuristen i perioden 2015 til 2021.

Noen interessante hovedtrekk fra analysen av sakene er at et klart kjønnnet mønster viser seg ved at kvinner er overrepresentert når det gjelder svindel i nære relasjoner, mens menn på den annen side er overrepresentert der svindleren er ukjent. Når det gjelder svindel i nære relasjoner, viser undersøkelsen at passordet ofte deles med svindleren av svindelofrene, noe som kan reise spørsmål om hvordan tvang og vold skal behandles i slike saker. Som påpekt av tre svenske forskere tilrettelegger bruk av eID for økonomisk vold i nære relasjoner, med store konsekvenser for de som rammes.²⁰

Sakene som er beskrevet i den empiriske undersøkelsen, reflekterer en praksis hos bankene i den aktuelle tidsperioden der svært mange svindelofre ble saksøkt av banker med krav om betaling av lån som var tatt opp av en svindler i offerets navn ved misbruk av dennes BankID. Det utviklet seg etter hvert en omfattende underrettspraksis, der domstolene oppstilte ekstremt strenge krav til BankID-innehaverne.²¹ Det var denne praksisen som førte til at lovgiver vedtok de særlige tapsfordelingsreglene i finansavtaleloven 2020, som er analysert av Slyngstadli og Kjørven i artikkelen «Reglene om tapsfordeling ved misbruk av elektroniske signaturløsninger i finansavtaleloven 2020 kapittel 3 del III», som nevnt over.

Selv om en eID kan brukes til mange forskjellige disposisjoner, er det i praksis en overvekt av misbruk i relasjon til finansielle tjenester. Man kan imidlertid tenke seg misbruk også i en rekke andre situasjoner der identifisering og signering skjer digitalt. Artikkelen «Elektroniske signaturer og tinglysing», skrevet av Erik Røsæg, tar for seg den tekniske sikkerheten ved elektroniske signaturer og diskuterer risiko og rettslige spørsmål knyttet til misbruk av elektroniske signaturer i forbindelse med tinglysing av fast eiendom.

Den siste artikkelen som er publisert i antologien, «Digitalt utenforskap og diskriminering», er skrevet av Tone Linn Wærstad og Marte Eidsand Kjørven. Artikkelen analyserer praksis fra Diskrimineringsnemnda som gjelder klager fra personer som opplever seg diskriminert på grunn av digitalisering og manglende tilgang til BankID. Analysene viser at diskrimineringsregelverket med Diskrimineringsnemnda som håndhevsorgan gir begrenset vern mot denne typen forskjellsbehandling. Artikkelen viser at dette skyldes en kombinasjon av ulike forhold: svakheter i diskrimineringsregelverket, særlig avgrensningen i diskrimineringsgrunnlag, pulverisering av ansvar mellom ulike aktører og feil og mangelfull rettsanvendelse av både EU-rettslige regler om vilkår for BankID, sentrale menneskerettigheter og likestillings- og diskrimineringsloven. Sammen med artikkelen til Sivertsen viser analysene at det rettslige rammeverket for tilgang til eID er utformet på en måte som skaper systematisk forskjellsbehandling.

²⁰ Anne-Sofie Henrikson, Lars Evertsson og Charlott Nyman, «[E-legitimation som vertyg för ekonomiskt våld](#)», *SvJT* (2023).

²¹ Marte Eidsand Kjørven, «[BankID-svindel og økonomiske justismord](#)», *Lov og Rett* nr. 1 2021.

Artiklene som gjelder problemstillinger knyttet til svindel, viser samlet sett at reglene, riktig tolket, gir enkeltindivider som utsettes for digitale bedragerier, relativt god beskyttelse mot tap i en del tilfeller. Erfaringene fra rettshjelpsprosjektet ID-juristen²² viser imidlertid at tilgang til rettshjelp har avgjørende betydning for muligheten til å få rett når man har rett. ID-juristen har i perioden 2022 til 2024 gitt gratis veiledning og juridisk bistand til personer utsatt for BankID-svindel eller som har problemer med å få tilgang til BankID.

Til slutt i antologien er sluttrapporten fra ID-juristen inntatt.²³ Rapporten beskriver resultater og erfaringer fra arbeidet som er lagt ned i ID-juristen, og gir et unikt innblikk i hvordan rettsreglene fungerer (og ikke fungerer) i praksis. Rapporten beskriver blant annet hvordan ID-juristen erfarte at svindelmetodene endret seg i ekspressfart, og hvordan selv små endringer i *svindelmetoden* i praksis førte til vesentlige svekkelser i forbrukervernet. Rapporten beskriver også betydningen av omkringliggende regulering og håndheving, som prosessuelle regler som regulerer adgangen til å få gjenopptatt uriktige fraværdommer som svindelofre ikke er kjent med, og betydningen av tilsyn og offentligrettslige sanksjoner.

Sluttrapporten til ID-juristen inneholder også konkrete anbefalinger til tiltak myndighetene bør iverksette for å sikre en digital identitetsforvaltning som er både trygg og inkluderende. Det foreslås blant annet at

- finansavtaleloven revideres slik at svindelmetode ikke har betydning for tapsfordelingen
- det offentlige sørger for rettshjelp og praktisk bistand til svindelofre
- enkeltbankers håndtering av svindelinformasjon blir åpen og tilgjengelig informasjon
- avtalelovens ugyldighetsregler revideres for å ta bedre hensyn til problemer med tvang og press ved digitale avtaleinngåelser
- personer som får identiteten sin misbrukt i selskapsforhold, får et styrket vern
- vilkårene for tilgang til BankID lovreguleres

Snart ti år etter at myndighetene lanserte stortingsmeldingen «Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet», viser erfaringene fra SODI-prosjektet generelt og ID-juristen spesielt at målet om «verdiskaping og deltakelse for alle» ikke er blitt oppfylt.²⁴ Et overordnet kjennetegn ved utviklingen er at effektivitetsgevinstene tas ut av noen aktører, mens risikoen og tapene i praksis veltes over på andre, og i særdeleshet på sluttbrukerne.

Ansvar for sikkerheten i den digitale sfæren er i stor grad lagt på sluttbrukeren gjennom krav og formaninger om å «aldri dele BankID». Dette igjen fører til at de som ikke er i stand til nettopp dette, fordi de trenger hjelp i bruken, stenges ute. På den annen side vil de som har tilgang, stå overfor en stor risiko. I møte med utspekulerte, profesjonelle og tidvis også

²² ID-juristen ble opprettet som del av SODI-prosjektet og har vært et samarbeid mellom Gatejuristen, Jussbuss, Juridisk rådgivning for kvinner (JURK), Forbrukerrådet, Universitetet i Oslo ved CELL: Senter for erfaringsbasert juridisk læring og syv advokatfirmaer.

²³ Rapporten er også åpent tilgjengelig på SODI-prosjektets nettside, «[Sluttrapport for rettshjelpsprosjektet ID-juristen](#)», SODI-rapport 3/2024.

²⁴ [Meld. St. 27 \(2015–2016\)](#) Digital agenda for Norge – IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet, s. 1.

voldelige kriminelle er enkeltmennesker ofte ikke i stand til å ivareta sikkerheten på denne måten.

Et kjernesporsmål i problemkomplekset er hvorvidt løsningen Norge har valgt, hvor BankID åpner dørene til både banken, velferdssamfunnet og den enkeltes formue, er hensiktsmessig. Tilgang til BankID er helt nødvendig for deltakelse i samfunnet, samtidig som universalnøkkelfunksjonen BankID har, innebærer en stor risiko både for samfunnet og for den enkelte.

I den nevnte stortingsmeldingen fra 2016 gir myndighetene uttrykk for at bruken av private eID-løsninger har vært «svært vellykket». Dette ble gjentatt i 2022, da et utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor ble sendt på høring. Høringssvarene viser imidlertid at svært mange av høringsinstansene er uenige.²⁵ Flertallet av høringsinstansene fremhevet behovet for en offentlig eid og kontrollert eID på øverste sikkerhetsnivå. Dette ble begrunnet med behovet for å sikre alle i Norge tilgang til eID på en måte som samtidig ivaretar demokratiet. Det å basere seg på private løsninger kan raskt utvikle seg til et markedsmonopol som vil hemme utviklingen innen digitalisering.²⁶ SODI-prosjektets høringssvar peker blant annet på at risikobeskrivelsen i utkastet til strategien er mangelfull.²⁷ Utbredelsen av sofistikerte, profesjonelle svindeloperasjoner, som inkluderer misbruk av eID i selskapsforhold og manipulasjon av informasjon i offentlige registre, er overhodet ikke nevnt i strategien. Ei heller nevnes beredskapsrisikoen og systemrisikoen som ligger i at BankID utgjør essensiell digital infrastruktur. I høringsinnspillet peker vi videre på behovet for en helhetlig strategi for både offentlig og privat sektor samt strakstiltak for grupper som ikke har tilgang til eID på øverste sikkerhetsnivå.

Den endelig vedtatte eID-strategien inneholder ingen omtale av høringsinstansenes syn, og det er kun ubetydelige endringer sammenliknet med utkastet som ble sendt på høring. Stikk i strid med de fleste høringsinstansenes innspill står det også i den endelige versjonen av strategien at «dagens markedsbaserte strategi» har fungert godt, og at myndighetene også

²⁵ Kommunal og distriktsdepartementet, «Høring – utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor» (2022), [Høring - utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/horing-utkast-til-ny-strategi-for-eid-i-offentlig-sektor).

²⁶ Se Hovedorganisasjonen Virke, «Høringssvar fra Hovedorganisasjonen Virke», [Høring - utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/horing-utkast-til-ny-strategi-for-eid-i-offentlig-sektor), Datatilsynet, «Høringsuttalelse – Utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor», [DT-brev 360](https://www.regjeringen.no/DT-brev-360), Forbrukerrådet, «Høringssvar – utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor», [Høring - utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/horing-utkast-til-ny-strategi-for-eid-i-offentlig-sektor) og Signicat, «Høringssvar til Nasjonal strategi for eID i offentlig sektor fra Signicat AS», <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-utkast-til-ny-strategi-for-eid-i-offentlig-sektor/id2919668/?uid=394a757b-f707-45d4-82d2-0ac7e46bc7a1>. Andre høringsinstanser som fremhevet behovet for en eID under offentlig eierskap og kontroll var Aera Payment & Identification AS, Eldreombudet, Apotekerforeningen, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), Bergen kommune, Direktoratet for e-helse, Skate, Helse Nord, Kommunesektorens organisasjon (KS), Likestillings- og diskrimineringsombudet, Nasjonalforeningen for folkehelsen, Norsk forbund for utviklingshemmede, Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS), Oslo kommune, Politidirektoratet, Ung Meistring Forskningscenter for digitale psykiske helsetjenester og Utlendingsdirektoratet. Samtlige høringssvar er tilgjengelig her: [Høring - utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no/horing-utkast-til-ny-strategi-for-eid-i-offentlig-sektor).

²⁷ SODI-prosjektet ved Vebjørn Wold, «Høringssvar – utkast til ny strategi for eID i offentlig sektor», [vebjorn-wold.pdf](https://www.regjeringen.no/vebjorn-wold.pdf)

Kjørven, Marte Eidsand, Hjort, Maria Astrup og Wærstad, Tone Linn (red.). *Bruk og misbruk av elektronisk identifikasjon*. 1. utg., Oslo: Karnov, 2025.

fremover skal «understøtte markedsbaserte eID-er».²⁸ Man kan spørre seg hva som er poenget med å gjennomføre en høring når høringsinnspillene fra brorparten av høringsinstansene så til de grader blir ignorert i den videre saksbehandlingen.

SODI-prosjektet generelt og denne antologien spesielt løfter frem, illustrerer og analyserer sentrale rettslige spørsmål som reiser seg knyttet til både tilgang til og bruk av digitale identiteter, samt misbruk og svindel i dette feltet. Før offentlige myndigheter går hen og gjør Norge til «verdens mest digitaliserte land», bør utfordringene vi allerede ser knyttet til digitalisering og bruk av eID, løses. Det er etter vårt syn vanskelig å se for seg at man skal kunne få til dette uten at staten tar et mye større ansvar for den digitale identitetsforvaltningen.

²⁸ https://www.regjeringen.no/contentassets/f3f51d0207f04296b8192636cf4a4521/h-2540_nasjonal-strategi-for-eid-i-offentlig-sektor.pdf, s. 31.